

కాలమ్ దాటని కబుర్లు

బలభద్రపాత్రుని రచన

నెల నెలకీ కొన్ని కులాసా కులాసా కబుర్లు

“నాకీ బంగారు పుట్టలో వేలు పెడే.. కుట్టనా?”

సందానీ ఏడవడం నేనెప్పుడూ చూడలేదు. అందులోనూ ముక్కులు ఎర్రబడేట్లు ఇంతగా ఏడవడం అస్సలు చూడలేదు.

సందానీ తండ్రి వృత్తిరీత్యా ఎలక్ట్రిక్ పోల్ ఎక్కాల్సినవాడు, ప్రవృత్తిరీత్యా గుర్రం ఎక్కి, నిషాలో ఇంటికొస్తూ వుంటాడు. నిద్రలో వున్న సందానీ అమ్మి జాన్ ని డొక్కలో తన్ని లేపుతాడు. అతనికి ఆవిడ లేచి అన్నం పెట్టాలి. అన్నం తోటకూర కూర పెట్టే ఆవిడ మొహం మీదకి ఫ్లేట్ గిరాటోసి, ఒంగదీసి గుభీగుభీ గుద్దుతాడు, ఆవిడ ఇల్లు ఎగిరిపోయేట్లు ఏడుపు మొదలెట్టుంది. సందానీ, అతని తమ్ముడూ, చెల్లెలూ నిద్రలేచి, ఈ కిక్ బాక్సింగ్ వినోదంలో భాగంగా గొంతులు కలిపి ఏడుపు మొదలు పెడ్తారు. సందానీ అబ్బా జాన్ అందర్నీ తనదైన అచ్చ సంస్కృతంలో తిడ్తూ, అతని చిన్నింటికి పోతాడు.

అతని చిన్న భార్య మొహరున్నీసాని మున్నీ అంటారు. ఆవిడ తలుపు తీసి అతని జేబులో ఏం వుందో చూసి, తీసి దాచి, కంచంలో రెండు గుడ్లయినా అట్టుపోసి పెట్టి, అతన్ని మురిపిస్తుంది. అక్కడా సందానీకి ఇద్దరు చిన్న చెల్లెళ్ళు వున్నారు పాపం. ఇదిగాక ఇంకో బుజ్జి ఇల్లు పెడదామా అని పండ్లబండి పెట్టుకుని అమ్మే షకీలా బాను దగ్గరకెళ్ళి సందానీ అబ్బాజాన్ ట్రై చేస్తున్నాడని వినికీడి.

మున్నీకూడా అతని మీద ఆధారపడి సంసారాన్ని నడపట్టేదు. మండీలో కూరగాయలు అమ్ముతుంది. వయసాచినా పట్టించుకునే వాళ్ళు లేక, కూరగాయలతోపాటు ఇంకా ఏదైనా అమ్మమంటే, ఆ సమయంలో కనపడి ఎలక్ట్రిషియన్నీ, బోలెడు సంపాదిస్తా. లైన్ మేన్ కి కరెంట్ కట్ చేసినప్పుడల్లా పై సంపాదన వుంటుంది.. అని జేబులోంచి కట్టింగ్ ఫ్లేయర్ తీసి చూపించి, బోలెడు కటింగ్ ఇచ్చి ఆమెని వలలో వేసుకుంటే, తల వంచి రెండో భార్య అయింది.

ఇది తెలిసి మొదటి భార్య రుక్కానా వచ్చి మున్నీని నానా తిట్లు తిట్టి “నీకు ఈ ఎదవే దొరికాడా? చూడ్డానికి చక్కని దానివీ, బోలెడు జీవితం ముందుంది.. ఈ తాగుబోతు ఎదవ నేను తెల్లగా వుతికిన తెల్ల లాల్చీ పైజమా వేసుకుంటే తప్ప లోపల శరీరం తెలీదు. ఈడు నడిచే టాంకర్. కత్తి పెట్టి పాడిస్తే గుడంబా కార్తుంది. ఈడు డ్యూటీకి వెళ్ళి సంపాదించేదెప్పుడు? ఆ ఎలక్ట్రిసిటీ ఆఫీస్ లో గోడ వార తాగి తొంగుని, ‘మీ కాంపౌండ్ లోనే తాగి పడుకున్నాను కాబట్టి ఆన్ డ్యూటీ’ అని వాగుతుంటే సస్పెండ్ చేసారు. నేను వాళ్ళ ఇంట్లో అంటగిన్నెలు తోముతాను కాబట్టి, సబ్ ఇంజనీర్ గారు నా పిల్లల మొహం చూసి పనిలో పెట్టుకున్నారు. నాకు బుద్ధిలేక, మనవూరికి ఏ.ఎన్.ఎమ్ మేరీ లేట్ గా రాబట్టి, ముగ్గురు పిల్లలు పుట్టేసారు. రోజూ ఐదు కడుపులు నింపడానికి పొద్దుట నుండీ రాత్రివరకు నానా

చాకిరీ చేస్తున్నా రేపు ఈ ఎదవ నీకో నలుగుర్ని కని చస్తే, మనిద్దరం కలిసి వీడి మీద పచ్చబట్ట కప్పడానికి ముష్టితి వీడి చావు చెయ్యాలి. ఈ పిల్లలకి ఏమీ పట్టదు. గూట్లో పిట్టపిల్లల్లా పొద్దుటా, మధ్యాన్నం, రాత్రి నోళ్ళు తెరిచి నేను తిండి తెస్తానని చూస్తుంటారు. బురఖా వుంది కాబట్టి బతికిపోతున్నామే తల్లీ. లోపల సీర తక్కువా, సిరుగులు ఎక్కువా. ఈద్ వస్తే కొయ్యడానికి ఇంట్లో నేను తప్ప ఏవీలేదు. వీడెక్కడ దొరికాడే నీకు ఎవరైనా సైకిల్ కి గంట పెట్టుకుని వెళ్తారు. వీడు తాగి తిడ్డా నడుస్తుంటే, సైకిల్ గంట సైకిల్ లేకుండా వస్తున్నట్లుంటుంది. అసలు వీడు తెల్ల అంగీ వేసుకుని సీకట్లో నడుస్తున్నాడో, ఎలక్ట్రిక్ స్థంభమో తెలీదు. ఒకవేళ నడుస్తుంటే, ముందుత్తున్నాడో, వెనక్కెత్తున్నాడో అర్థం కాదు. మొన్నటికి మొన్న 'తాగి తాగి లివర్ దెబ్బ తిని, గుండె చిల్లుపడి చస్తావ్' అని నేను తిడితే ధర్మాసుపత్రికాడ ఏడుస్తు డాక్టర్ గారి కాళ్ళు పట్టేసుకుని 'నా పెళ్ళాం చెపితే కానీ తెలీదు సర్కార్. నా గుండె అంతా కన్నాలే. చొక్కా ఇప్పి సూసుకుని భయంతో పరిగెత్తుకొచ్చా. తూట్లు తూట్లు పడిపోయింది అని వలవలా ఏడిస్తే డాక్టరుగారు ఓదార్చి, దవాఖానాలోకి తీసుకెళ్ళి అంగీ విప్పితే, ఈ తాగుబోతు ఎదవ కళ్ళు మూసుకుని నే సూడలేను డాక్టర్ సాబ్ అన్నీ సిల్లులే' అని ఏడుపట.

డాక్టర్ స్టాఫ్ అందరినీ పిలిచి 'షిర్ ఇనైతుల్లా వుస్సాన్ అబూ సలామ్ గుండె అంతా తాగి తాగి చిల్లు లు పడిపోయిందంట చూస్తారా? ఇంక మన ఎక్కరే మిషిన్స్ తీసి పారేయచ్చు. జనాలకే లోపల ఏం జరుగుతోందో తెలిసిపోతోంది' అని చూపిస్తే మొత్తం చిల్లులు చిల్లులు పడ్డ బనీన్ తో ఈడు వలవలా ఏడుస్తూ కనపడ్డాడుట. డాక్టరుగారు నన్ను పిలిపించి 'ఈ చిరుగుల బనీనే రోజూ వేయించు. కొన్నాళ్ళకి తాగుడు మానేయచ్చు' అని చెప్పారు.

ఈ ఎదవ గుండె చిల్లులు పడిందని అంత ఏడ్చినవాడు, చిరుగుల లివర్ చూసి 'నిజంగా నీ లివర్ పాడయిపోయిందిరా, తాగకు' అని గవర్నమెంట్ ఆసుపత్రిలో ఎక్కరే తీసి రిపోర్ట్ చూపిస్తే 'రబ్ రఖా.. అల్లా మాలిక్.. ఆయనే కాపాడ్తాడు' అని ఇంటికోస్తూ రెండు సీసాలు కొనుక్కొచ్చుకున్నాడు.

'అదేదిరా మళ్ళీ తాగుతుండావ్?' అంటే 'బాధలో వున్నానే రుక్కూ మిగిలిన రెండు కోళ్ళనీ కోసయ్ మందులోకి' అన్నాడు.

సందానీగాడికి సైకిల్, సులేమాన్ గాడికి తన కట్టింగ్ ప్లేయర్, నజ్మాకి తన చలికోటూ అంటూ ఆస్తి పంపకాలు పెట్టాడు. నా కివ్వడానికి వాని దగ్గర సిల్లుకానీ లేదు. చొక్కా విప్పితే నరాలు లెక్కపెట్టచ్చు. జీతాల రోజున కల్లుపాకవాడే ఎక్కువ మురుస్తాడు కట్టుకున్న పెళ్ళాం కన్నా. వీని దగ్గరేం వుందని? మెరిసే చెంపలూ, సొట్టలు పడే బుగ్గలూ, బారు జడా వున్న నువ్వు ఎలా పడ్డావే? నా 'జిందగీ' ఎటూ 'బర్ బాద్' అయిపోయింది. 'మాష అల్లా' ఇంత సక్కనిదానివి నువ్వెందుకు నాశనం చేసుకున్నావే బతుకు? ఈడికి బిడ్డల్ని కని ఈడి వంశాన్ని ఉద్ధరిద్దామనా? వాడి అయ్య వీడికో పాక వేసుకునే స్థలం ఇచ్చిపోయాడు. వీడు పిల్లలకి పాక కాదు పాలపీక కొనలేదు" అని సవితని తిడ్డా ఏడ్చింది.

మున్నీ "అపాజాన్.. మాఫ్ కరో" అని కాళ్ళమీద పడింది. ఆమెని లేవనెత్తి రుక్కానా గుండెలకి హత్తుకుని భోరున ఏడ్చింది.

ఇదంతా సోద్యంగా చూసిన "షిర్ ఖాన్" దీనికీ నీలా పాశం వండడం నేర్పించు రుక్కూ" అన్నాడు.

సందానీకి సిన్నమ్మ కడుపుతోటుంటే ఆవిడ మేకలని తోలుకెళ్ళి మేపడం, అమ్మ వండిన సంత సిగురు పప్పు ఎత్తుకెళ్ళి ఇవ్వడం, బిడ్డని కన్నాక వాడికి క్షవరం చేయించడం, కాస్త పెద్దయ్యాక బచ్చాలూ, బొంగరాలూ ఆడ్డం నేర్పించడం ఎక్స్ట్రా పనులయ్యాయి. ఒక్కడితో ఆపలేదు. రెండోవాడు కడుపున పడ్డాడు. మున్నీ కాయగూరలు అమ్మలేదు కనుక కడుపుతోటున్నప్పుడు, బడి నుండొచ్చాక సందానీ కూరగాయలు తట్టలో పెట్టుకుని కూర్చోవలసాచ్చింది.

ఓసారి మా లెక్కల మాస్టారు పది రూపాయలిచ్చి పావుకిలో బెండకాయలు కొని, సందానీ చిల్లర ఇస్తుంటే, "ఎనిమిదిరూపాయలొస్తాయి నాకు" అన్నారుట. "కిలో పన్నెండు సార్. అరకిలో ఆరు.. పావుకిలో మూడు. సచ్చిపోతున్నా మీకీ లెక్కలు నేర్పలేక" అన్నాడుట ఏడురుపాయలిచ్చి. ఆయన మురిసిపోతూ క్లాస్ లో చెప్పారు. "వాడికి జీవితమే అన్ని లెక్కలూ నేర్పిస్తోంది" అని.

ఈ అబ్బా జాన్ రెండో పెళ్ళివల్ల వాడి జీవితంలో వచ్చిన మార్పుల్లా సిన్నమ్మ వచ్చి వీడి అమ్మీజాన్ దెబ్బలు తిని ఏడుస్తుంటే, పిల్లలకి అన్నం పప్పుచారు కలిపి పెట్టేసింది. తననీ వాడు తాగొచ్చి ఏ కర్రతోనో కొడుతుంటే ఏడుస్తూ అర్ధరాత్రి పిల్లల్ని తీసుకునొచ్చి తలుపులు బాదుతుంది. ముగ్గురికి ఐదుగురు పిల్లలూ, ఇద్దరు తల్లలూ అయ్యారు ఏడవడానికి.

"ఏ.వీ రమణీ నాకీ పెద్దయినంకా షాదీ చేసుకోనే.. పోలీస్ అయితా... సారా దుక్కాలు బండ్ చేయిస్తా" అన్నాడు.

"సారా షాపులు మూయించాలంటే గవర్నమెంట్ చెప్పాలిరా. మా అమ్మమ్మ చెప్పింది" అన్నా. చిన్నప్పుడు న్యూస్ పేపర్ వస్తే అమ్మమ్మ చదివి మధ్యాహ్నం వరలక్ష్యమృత్యుగారూ, పోలాప్రగడ గుండు బామ్మగారు, బూబమ్మతో వార్తలు చెప్తుండేది. అప్పుడు విన్నాను.

"అయితే నేను గవర్నమెంట్ అవుతా" అన్నాడు ఆవేశంగా సందానీ.

"గవర్నమెంట్ మనిషి కాదురా మినిస్టర్లందరూ కలిస్తే గవర్నమెంట్" అని నాకు తెలిసింది చెప్పా.

"అయితే మినిస్టర్ అవుతా. మినిస్టర్ లో లీడర్ ఎవలు?" అన్నాడు.

"ప్రధానమంత్రి" అన్నాను.

"మరి రాజెవరు?" అడిగాడు.

"రాజు వుండడు. మంత్రే వుంటాడు మనకి" చెప్పాను.

"ఛ! రాజులేడు అందుకే దేశం ఇట్లుంది" అని కాలవలోకి రాయి విసిరాడు.

"మాకీ సిన్నమ్మ అన్న వచ్చినయ్ దుబాయి నుండి. వాళ్ళకి రాజు వుంది" అన్నాడు.

"రాజు వుంటాడు. రాణీ వుంటుంది" దిద్దాను.

"నాకీ తెలుగుల 25కి ఎనిమిది వచ్చింది.. పాస్ అయింది" కోపంగా చెప్పాడు.

తెలుగు పండిట్ నూకల చిన్న సీతారావుడుగారు ఎంత కష్టపడి ఆ మార్కులు వేసారో వీళ్ళ అమ్మీజాన్ ఇంట్లో కాసిన ఎన్ని సారకాయలు ఆయనకిచ్చిందో నాకు తెలుసు.

చివరికి ఆయన పెళ్ళాం తిరుమలాంబగారిని "నాకీ ఉత్తరీయం ఎక్కడ పెట్టావే దేవతార్చన చేసుకుని వస్తయ్" అన్నాడని ఆవిడ కంగారుపడి, హెడ్ మాస్టర్ గారి దగ్గర కంట తడి పెట్టింది.

"కంగారుపడకమ్మా సందానీగాడిని మీ ఆయన క్లాసులోంచి పై క్లాసులోకి వీలైనంత తొందరగా తోసేద్దాం" అన్నాడాయన.

అలాంటి సందానీ దుబాయ్ వాళ్ళకి రాజు వున్నాడు మనకి లేక 'అరాచకీయం' అయిపోయిందని బాధపడ్డాడు.

"నువ్వు పెద్దయ్యాకా ప్రధానమంత్రి అవ్వాలిరా అప్పుడు సారా దుకాణాలు మూసేయించచ్చు" అని ఆశగా చెప్పాను.

"అప్పుడు నాకీ విమానంల పోవాల. సైకిల్ నీకే ఇస్తయ్" అని ఆశ పెట్టాడు. వాడి ప్రేమకి నాకళ్ళు చెమర్చాయి.

అలాంటి సందానీకి మున్నీ అన్న దుబాయ్ నుంచొచ్చి "బాగా చదువుకో బిడ్డా! మాలా ఈ మట్టి పనీ కరెంట్ పనీ కాదు" అని ఓ బంగారు రంగు పెన్ ఇచ్చి వెళ్ళాడు.

సందానీ ఆ పెన్ తన మేకలకి, చిన్నమ్మ కోళ్ళకి, స్కూల్లో పిల్లలకి టీచర్లకి, ఊళ్ళో అందరికీ చూపిస్తూ తిరిగాడు. వాడి మొహం దీపావళినాటి మతాబులా వెలిగిపోయింది.

ఈలోగా సులేమాన్ కి అన్నకన్నా ఒక సున్నా ఎక్కువ వచ్చింది ప్రోగ్రెస్ రిపోర్ట్ లో అని తల్లి లెఖలు చెప్పడానికి రంగనాథం మాస్టర్ దగ్గర ప్రైవేట్ కి పెట్టింది. నెలకి రెండు రూపాయల జీతం. నాలుగు నెలలు గడిచాక ఆయన సందానీని పిలిచి "మీ అమ్మి జాన్ ని అడిగి జీతం పట్టారా" అన్నాడు.

సులేమాన్ నోటిలో ఎన్ని గుడ్లు అమ్మితే ఎంతోస్తుందో, మేకలకి గడ్డి, కోళ్ళకి తాడూ పోను వాటివల్ల ఎంత లాభం వస్తుందో తల్లికి చెప్పి స్థితికొచ్చేసాడు. "నాకి బేటా కలెక్టర్ అవుతాయి" అని ఆవిడ మురిపెంగా ఫిక్స్ అయిపోయింది. అదంతా రంగనాథం సార్ చలవే. ఇలాంటప్పుడు ఆయన జీతం ఇవ్వకపోతే ట్యూషన్ మానేస్తే సులేమాన్ ఏమైపోతాడూ? కలెక్టర్ దఫ్తర్ ఏం అయి పోతుంది? సందానీ బాగా ఆలోచించాడు, రంగనాథం సార్ దగ్గరకెళ్ళాడు. "సార్.. నాకి భాయ్ కా జీతం ఇవ్వలేము. నాకి మామా దుబాయ్ నుండి తెచ్చిన పెన్ వున్నయ్.. చూడు ఇది చానా ఖరీదు. ఇది ఇస్తాయ్" అని ఇచ్చేసాడు.

ఆయన "ఎందుకురా?" అంటున్నా వినిపించుకోక "డుర్..!" అని తన ఇమేజినరీ స్కూటర్ కిక్ కొట్టి, చేతులు జాపి పరిగెత్తుకొచ్చేసాడు. పిలిస్తే ఆగే అలవాటే లేదు. స్కూటర్ కి బ్రేకులు లేవు అంటాడు. పెట్రోల్ కావాలని అప్పుడప్పుడూ మా ఇంటిదగ్గర ఆగితే అమ్మమ్మ రొట్టి, ఉప్పు పిండో వాడి స్కూటర్ కి మేత పెడుతుంది.

ఇది జరిగిన మర్నాడు సందానీ వెక్కిళ్ళు పెట్టి ఏడుస్తూ కనిపించాడు.

నేను "ఏమైందిరా?" అని ఎంత అడిగినా చెప్పలేదు. బడిలో నీలవేణి టీచర్, సీతారామయ్యగారూ, మా అమ్మమ్మా అందరం అడిగి చూసాం. వాడి సర్వస్వం వరదల్లో కొట్టుకుపోయినట్లు ఏడుస్తున్నాడు.

నేను "చెప్పేడు. ఎందుకేడుస్తున్నావో?" అని డిప్ప మీద ఒక్కటేస్తే "రంగనాథం సార్ నాకి బంగారు రంగు పెన్ తీస్తున్నాయ్" అని కక్కాడు.

"అయ్యో అది లేకుండా నువ్వు పొద్దున్నే టాయిలెట్ కి కూడా వెళ్ళవు కదరా. అసలు ఈతకొడ్తున్నా జేబులో వుండాలంటావు. ఇప్పుడెలా బతుకుతావురా? ఆయనకేం మాయరోగం వచ్చిందిరా?"

"మీట వాయువు" మా భాషలో మాయరోగానికి మారుపేరు. అని బాధపడ్డాను. ఈ విషయం అమ్మమ్మకి, బడిలో పిల్లలకి నా శాయశక్తులా చెప్పాను.

రంగనాథం సార్ క్షవరానికెళ్తే బ్లేడ్ బాబ్లీ "ఏం పని చేసారు సార్ పిల్లాడి దగ్గర పెన్ కొట్టేస్తారా?" అన్నాడుట.

ఆయన తెల్లబోయి, కూరల కొట్టుకెళ్తే మున్నీ కోపంగా "నాకి బాయ్ జాన్ మాకి సందానీ మినిస్టర్ సదువు సదవాలని పెన్ ఇస్తే తీస్కుంటావా సారూ?" అని తిట్టిపోసిందట.

బడికి వెళ్తుంటే "ఇదిగో మాట రంగనాథం ఇటా" అని తిరగలి విసుర్తూ అమ్మమ్మ ఆయన్ని పిలిచి "నీ వయసుకి నువ్వు చెయ్యదగ్గ పనేనా? నోరులేని పిల్లాడి దగ్గర ఆ పెన్.. అదీ ఖరీదయినది తీసుకోడం?" అని ప్రైవేట్ చెప్పేసిందట.

బడిలో హెడ్ మాస్టర్ అత్యవసర మీటింగ్ పెట్టి, రంగనాథాన్ని దోషిలా నిలబెట్టి "ఈ బడిలో చదువు చెప్పకుండా, ఇంటి దగ్గర ప్రైవేట్లు చెప్పడమే నేరం అంటే, పిల్లల దగ్గర లంచాలు తీస్కుంటావా? నిన్ను డిస్ మిస్ చెయ్యగలను.. ఇంకోసారిలా చేస్తే" అని వార్నింగ్ ఇచ్చారు. ఎందుకంటే ఆయన పోతే ఆ చైర్లో కూర్చోవాలన్న రంగనాథం సార్ దురుద్దేశం ఆయనకి తెలుసు.

పెళ్ళాం కూడా లంచ్ పంపకుండా ఖాళీ బాక్స్ పంపి అందులో 'సిగ్నలేదూ' అని వుత్తరం పెట్టి పంపేసరికి, ఆయన వలవలా ఏడుస్తూ క్లాస్ రూములో చేతిలో కాయితం రాకెట్ పట్టుకుని ఎవరివైపు గురిపెట్టి వెయ్యాలా? అని చక్రం పట్టిన విష్ణుమూర్తిలా పోజు పెట్టి వున్న సందానీకి కాళ్ళమీద పడ్డంత పని చేసి "ఒరేయ్ ఈ పెన్ తీసుకో. నువ్వే ఒద్దంటున్నా ఇచ్చావని హెడ్ మాస్టర్ గారికి చెప్పు. నీ తమ్ముడికి, నీ సవిత్ర తమ్ముడికి, ఇంకా మీ అబ్బాజాన్ పెళ్ళిళ్ళు చేసుకుంటే వాళ్ళ పిల్లలకి అందరికీ ఫ్రీగా లెక్కలు చెప్పానురా" అని పెన్

ఇచ్చి 'పార్కుడి'లా చేతులు జోడించి మోకాళ్ళ మీద కూర్చుని వేడుకునే సరికి, సందానీ ఆ పెన్ చూసి మబ్బు విడిచిన చంద్రుడిలా నవ్వి "నాకీ బంగారు పెన్" అని ఎగిరాడు. అప్పుడు వాడి కళ్ళల్లో దీపావళీ నవ్వుల్లో రంజాన్ వెల్లివిరిసాయి.

Post your comments

